

No. 15 Subat 1967

invece (Ank)

Türkan BORA

Küçük Komedi ve Başarıları...

Sadi GÜNEL

Her açılan yeni bir sahne, toplumun tutucu, geri çekici güçlerine atılmış en etkili bir tokattır, kanısındayım. Hele, bu Özel Tiyatro olursa ve birde toplumca tutulup yaşatılırsa, atılan tokatın hızı, Toplumun özünden, ierici, uygarlığa yönelmiş gücünden geliyor demektir.

Bir başka yönden, açılan her perde, baharın renkli çiçekleri gibi, yepyeni, apaydınlık umutlara doğan bir güneşi andırır. Çünkü, kendilerini bu insanlı çabaya adanarak, var güçleriyle çırpınıp didinen Sanatçıların umut ve sevinçleri, ancak bahar gibi, yeni bir doğuşun kıvancıyla anlatılabilir.

Baharı insanlara armağan ederken, Doğa'nın neler çektiğini kestiremeyiz ama, yeni bir sahne kurulurken, tüm varlıklarını ona adayanların ne dayanılması güç doğum sancularıyla kıvrandıklarını, çok yakından bilenler denim. Geleceğin, sanatçıyı ayakta tutan Alkış mı, yere serecek Aldırmazlık mı kendini göstereceği, kolay kolay sezilemez, doğum aylarında. Oğlan isterken kız bulanların irkilmesidir, en azından karşılaşılabilecek sürpriz.

Ödenekli tiyatroların durumu, ekmeğ elden su gölden, deyimine hayli yatkındır, parası Devlet kasasından ödendiği için. Riski önceden garantilenmiştir. Sanatçıların tek amacı rollerinde kişisel başarı kazanmaktır. Özel Tiyatrolar ise, sanat kadar, Gişe'yi de düşünmek zorundadırlar. Çoğunlukla, sanat tutumları yerinde bile olsa, gişe onları tepetaklak getirir. Seyirci bir bakıma Üvey Ana gibidir, özel tiyatrolara karşı. Ne zaman okşayıp, ne zaman tokatlayacağı kestirilemez kolaylıkla.

Fakat son, yılların ortaya koyduğu çok sevindirici bir başka gerçek daha var ortada. Sanat tutkunlarına ışıl ışıl gülümsemektedir bu gerçek. O da, Seyirci'nin, Özel Tiyatroları öz evlat sayma eğilimine yönelmiş bulunmasıdır. Doğrusu da budur. Çünkü bu yavrısını, bir bakıma da kendi kaniyle besler durumdadır. Toplum bu eğilimi aşıl原因 kaynak, yine Sanatın ta kendisidir. Toplum sanatı önemsedikçe, kişisel çabalar değer kazanır, bu kazanç ta Özel Tiyatrolara, ballı ürünler verdiren bir aşıl olur.

İlkin, İstanbul'da ardarda sıralanan, sonra Ankara'da birbiri ardınca boy atan, kimisi Delikanlılık çağına erişen, kimisi emekleme döneminde bocalayan kimisi de birgembire serpilip gelişen, fakat hepsi de Varlıklarını sezdiren, anası da, babası da seyirci olan öz çocuklarımızdır onlar.

Onları kendimiz kadar sevmemiz, hiç te bencilik sayılmaz.

Açılışından ancak iki ay kadar sonra, çok zorunlu nedenleri de olsa gecikmeden ötürü üzümlü utanarak gittiğim Küçük Komedi Tiyatrosunda, genel dekorasyon renklerine aykırı da düşse, o iç açıcı leylak rengi, rahat koltuklara oturunca, hep bunları düşündüm sıram sıram..

Derinlemesine iki katlı bir bodruma inmenin yadrigatıcı durumu, sütunları boydan boya aynalı, o şipşirin, aiteli üstlü lüvayyelere girince, silindi gözümden he mencecik. Ve o balkonlu, güzelim salon, iki aydanberi süregelen bir oyunun, matinesinde bile dopdolu seyircilerle bakışlarını okşayınca, içimi bir erine kapladı. Bu yavrumuz da hızla boy atacak, diye, kıvanç duydum. Ve de, henüz görmediğim ikinci oyunları «Komsularımız» in, çok daha değenilip, gişe kuvruğu uzunluğunca afişte kalacağı, mustusunu aldım ilgililerden.

Devlet Konservatuarı diplomalı, Devlet Tiyatrolarından kopma iki sevimli Aktörümüzün, Attila Eldem'le Turgut Okutman'ın, güçlü ve inancılı bir atılışla, Gazi Mustafa Kemal Bulvarının, Tandoğan meydanına yakın bir dönemecinde kurdukları Küçük Komedi Tiyatrosundaki başarılarının, Mustafa Kemal ve Tandoğanminkiler düzeyinde olmasını candan dilerim.

Nâzır'ın karısı güldürüsüne gelince..

Ünlü Yugoslav yazarlarından Branislav Nusiç'in yazdığı ve Kemal Acemi'nin dilimize çevirdiği, içine günü müzün sorunlarından, politik olaylarından da espriler serpiştirilmiş bulunan Nâzır'ın karısı, yaşadığımız ortamı vansıtan bir görüşle sahneye çıkarılmış. Ön dizide gelen aktörlerimizden Saim Alpago, oyunun son sınırlarını zorlayarak başarıya ulaştırmış rejisini. Bu eserin, bundan öte verecek bir şeyi kalmadığını belirtmek istiyorum bu görüşümle.

Küçük Komedi Tiyatrosu'nun bir önemli tutumu da, birer gerçek oyun tutkunu olan genç elemanları kadrosuna alm. vetiştirme yörüngesine girmiş bulunmasıdır, kanısındayım. Nâzır'ın Karısı'ndaki birlik ve oyunu aksatmamak cabaları bu inancı içimde. Tek tek beliren eksiklerini şimdilik kinayamam. Bir süre hoş görürlükle alkışlamayı uyeun bulurum, bu gibi başlangıçlarda.

Attila Eldem'le Turgut Okutmanın birer anlamlı kompozisyonla katıldıkları bu güldürüde. Umran Ertok'un canlandırdığı Pera ile, bu kadroda hoc bir sürpriz olarak karşıladığım Türkan Bora'nın Jivka'sına iyi not vermek geliyor içimden. Nâzırın karısını, gösteriş ince-likleri, sonradan görmü-lüğünün kabarmalarıyla sunmakta hüner gösteren Türkanın rolünü, Sükran Türkay'ın da oynadığı anlaşılır programda onu da göremediğime üzgünüm.

Bana öyle geliyor ki, Küçük Komedi'ye, hakkı olan notu, komsularımız ovguyla vermemiz gerekiyor. Yakın da görmeğe can atıyorum.